

**פרשת אחרי מות - קדושים תשס"ז
בענין 'מולך'**

מלכים א פרק יא פסוק ז

אז יבנה שלמה במה לכמוש שקץ מואב בהר אשר על פני ירושלים ולמלך שקץ בני עמון :

ויקרא פרק יח פסוק כא

ומזרעך לא תתן להעביר למלך ולא תחלל את שם אלהיך אני יקוק :

תרגום יונתן

ומן זרעך לא תתן בתשמישתה לציד בת עממין למעבדא לפולחנא אוחרא ולא תפיס ית שקמא דאלהך אנא יי :

רמב"ן

ועל דרך האמת ישראל זרע הקודש נולדים בבית ה', וזה טעם "אשר ילדו לי", והנה המקריב אותו למולך מטמא מקדשו ומחלל שמו הגדול, כלשון ולא יחלל זרעו בעמיו (להלן כא טו). ולכך אמר בו, ואני אתן את פני באיש ההוא (שם כ ג), ושמתי אני את פני באיש ההוא (שם פסוק ה), והמשכיל יבין :

רש"י

למלך - עבודה זרה היא ששמה מולך, וזו היא עבודתה, שמוסר בנו לכומרים ועושין שתי מדורות גדולות ומעבירין את הבן ברגליו בין שתי מדורות האש : **לא תתן** - זו היא מסירתו לכומרים : **להעביר למלך** - זו (היא) העברת האש :

רש"י

(ב) **ואל בני ישראל תאמר** - עונשין על האזהרות : **מות יומת** - בבית דין, ואם אין כח לבית דין עם הארץ מסייעין אותו : **עם הארץ** - עם שבגינו נבראת הארץ. דבר אחר עם שעתידין לירש את הארץ ע"י מצות הללו : (ג) **אתן את פני** - פנאי שלי, פונה אני מכל עסקי ועוסק בו : **באיש** - ולא בצבור, שאין כל הצבור נכרתין : **כי מזרעו נתן למלך** - לפי שנאמר מעביר בנו ובתנו באש (דברים יח י), בן בנו ובן בתו מנין, תלמוד לומר כי מזרעו נתן למולך. זרע פסול מנין, תלמוד לומר בתתו מזרעו למולך : **למען טמא את מקדשי** - את כנסת ישראל, שהיא מקודשת לי, כלשון (ויקרא כא כג)

ויקרא פרק כ

(א) **ונדבר יקוק אל משה לאמר** : (ב) **ואל בני ישראל** תאמר איש איש מבני ישראל ומן הגר הגר בישראל אשר יתן מזרעו למלך מות יומת עם הארץ ורגמהו באבן : (ג) **ואני אתן את פני באיש** ההוא והכרתי אותו מקרב עמו כי מזרעו נתן למלך למען טמא את מקדשי ולחלל את שם קדשי : (ד) **ואם העלם יעלימו עם הארץ את עיניהם מן האיש** ההוא בתתו מזרעו למלך לבלתי המית אותו : (ה) **ושמתי אני את פני באיש** ההוא ובמשפחתו והכרתי אותו ואת כל הזנים אחריו לזנות אחרי המלך מקרב עם :

ולא יחלל את מקדשי : (ד) **ואם העלם יעלימו** - אם העלימו בדבר אחד, סוף שיעלימו בדברים הרבה. אם העלימו סנהדרי קטנה, סוף שיעלימו סנהדרי גדולה : (ה) **ובמשפחתו** - אמר ר' שמעון וכי משפחה מה חטאה, אלא ללמדך שאין לך משפחה שיש בה מוכס שאין כולם מוכסין, שכולם מחפין עליו : **והכרתי אותו** - למה נאמר, לפי שנאמר ובמשפחתו, יכול יהיו כל המשפחה בהכרת, תלמוד לומר אותו. אותו בהכרת ולא כל המשפחה בהכרת, אלא ביסורין : **לזנות אחרי המלך** - לרבות שאר עבודה זרה שעבדה בכך, ואפילו אין זו עבודתה :

ויקרא פרק יז פסוק ז

ואיש איש מבית ישראל ומן הגר הגר בתוכם אשר לאכל כל דם ונתתי פני בנפש האכלת את הדם והכרתי אתה מקרב עמה :

רש"י

ונתתי פני - פנאי שלי, פונה אני מכל עסקי ועוסק בו :

Rabbi Brovender's Shiur is sponsored by Dr. Bernard & Robin Cohen

Visit www.atid.org/shiur for audio recordings, Podcasts, or to sign-up to receive sources in advance.
Visit www.WebYeshiva.org to sign up for Rabbi Brovender's fully interactive, online Yeshiva.

דברים פרק יח פסוק כ

אֵךְ הִנְבִיֵא אֲשֶׁר יִזְיַד לְדַבֵּר דְּבַר בְּשֵׁמִי אֶת אֲשֶׁר לֹא
צוִיתִיו לְדַבֵּר וְאֲשֶׁר יִדְבַר בְּשֵׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים
וּמֵת הִנְבִיֵא הֵהוּא :

רש"י

אשר לא צויתיו לדבר - אבל צויתיו לחבירו :
ואשר ידבר בשם אלהים אחרים - אפילו כיון את
ההלכה, לאסור את האסור ולהתיר את המותר :
ומת - בחנק. שלשה מיתתן בידי אדם, המתנבא
מה שלא שמע ומה שלא נאמר לו ונאמר לחבירו, והמתנבא בשם עבודה זרה. אבל הכובש את נבואתו
והעובר על דברי נביא והעובר על דברי עצמו מיתתן בידי שמים, שנאמר (פסוק יט) אנכי אדרוש מעמו :

משנה מסכת מגילה פרק ד משנה ט

האומר יברכוך טובים הרי זו דרך המינות על קן
צפור יגיעו רחמין ועל טוב יזכר שמך מודים
מודים משתקין אותו המכנה בעריות משתקין
אותו האומר מזרעך לא תתן להעביר למוֹלֵךְ
(ויקרא י"ח) ומזרעך לא תתן לאעברא בארמיותא
משתקין אותו בניזיפה :

תוספות יום טוב

המכנה כו' משתקין אותו - מפני שהוא מגלה
פנים בתורה שלא כהלכה. הר"ן : **האומר כו'**
משתקין אותו בניזיפה - כתב הר"ב שעוקר הכתוב
ממשמעותו וכו'. חטאת על השוגג. וכן לשון רש"י.
ומסיים נמי מיתת בית דין על המזיד בהתראה.
וצריך עיון דלא פירשו כן במכנה בעריות דהא
איכא ביה נמי כל הני. ול"ק במשנה דהכא קתני
האומר. והתם המכנה. משום דלעיל כלל לכל העריות בהדדי. ולא רצה להאריך ולבאר. אבל הא קשיא
דהכא תנא נזיפה ולא כן גבי מכנה. ועוד יש לדקדק במלת בארמיותא בעממיא ה"ל לומר. כפי לשון
תרגום בכל מקום. ומצאתי בערוך ערך ארם שכתב וז"ל האומר מזרעך וכו' בארמיותא. פירוש לא תתן
מזרעך באומה ידוע שמעבירין זרעם למוֹלֵךְ כגון ארמיים. שאתה גורם להעביר זרעך למוֹלֵךְ. ומכלל
דבריו משמע ששאר האומות שאין מעבירים מזרעם למוֹלֵךְ מותר. לפיכך משתקין אותו בניזיפה. אלא
פירוש הכתוב כדתנא דבי רבי ישמעאל בישראל הבא על הגויה. והוליד בן לעבודה זרה הכתוב מדבר.
דלא שנא מולך משאר בתי עבודה זרה. עכ"ל. ורש"י מפרש דתנא דבי רבי ישמעאל לפרש מתני' אתא.
ונראה ודאי דלדעת בעל הערוך נמי לא אתא תנא דבי רבי ישמעאל לעקור הכתוב ממשמעו לתת כרת
לבא על הגויה וכו'. דודאי דעיקר הכתוב בעובד עבודה זרה מדבר. אלא דשבעים פנים לתורה. וזו אחת
מהן. ואתא תנא דמתניתין למימר שזה שרוצה לדרוש ולפרש. אע"פ שאינו בא לעקור פשוטו ומשמעו.
לא ידקדק במלת מולך ולומר דבדוקא. ויתרגמו בארמיותא. דא"כ משמע ששאר האומות מותר.
וסייעתא לפירוש הערוך דבתרגום יונתן איתא. ומזרעך לא תתן בתשמישתיה לציד בת עממין למעברא
לפולחנא נוכראה. [ועיין בפ"י הר"ב במשנה י"א פרק שלישי דאבות]. ופ"י הערוך מתישב נמי דהכא תנא
נזיפה. ואף על גב דהכא אינו רוצה לעקור המקרא ממשמעו וה"ל במכנה. ולא בא אלא לפרש פנים
אחרת בתורה ע"י הפנים שהתורה נדרשת. מ"מ מדרשא דמכנה לא בא שום קולא. משא"כ בדרשא
דארמיותא שיש לטעות ולהקל בשאר האומות. לפיכך משתקין אותו בניזיפה :

יחזקאל פרק כג

(לז) כִּי נֶאֱפוּ וְדָם בִּידֵיהֶן וְאֵת גְּלוּלֵיהֶן נֶאֱפוּ וְגַם אֶת בְּגִיהֶן אֲשֶׁר יִלְדוּ לִי הֶעֱבִירוּ לָהֶם לְאֶכְלָהּ : (לח) עוֹד
זֹאת עָשׂוּ לִי טְמְאוּ אֶת מִקְדָּשִׁי בַּיּוֹם הַהוּא וְאֵת שְׁבִתוֹתַי חָלְלוּ :